

Handelshøyskolen BI

MAN 30381 Internprising - prosjektoppgave

Term paper 100% - W

Predefinert informasjon

Startdato:	26-01-2022 09:00	Termin:	202210
Sluttdato:	09-05-2022 12:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	P		
Flowkode:	202210 11599 IN02 W P		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Navn: Bendik Larsen Aasbakken

Informasjon fra deltaker

Tittel *: Internprising på forwardkontrakter

Naun på veileder *: Eivind Furuseth

Inneholder besvarelsen Nei Ja
konfidensielt materiale?: Ja Nei

Jeg bekrefter innlevering til biblioteket *: Ja Nei

Gruppe

Gruppenavn: (Anonymisert)

Gruppenummer: 31

Andre medlemmer i gruppen: Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

Prosjektoppgave
ved Handelshøyskolen BI

- Internprising -

Eksamenskode og navn:

MAN30381 – Internprising

Utleveringsdato:

26.01.2022

Innleveringsdato:

09.05.2022

Stuedsted:

Handelshøyskolen BI - Campus Oslo

Innhold

INNHold	I
SAMMENDRAG	III
1 INNLEDNING	1
1.1 BAKGRUNN OG OPPGAVENS TEMA	1
1.2 PROBLEMSTILLINGEN, BEGRENSNINGER OG FREMSTILLING	3
1.3 TRANSAKSJONEN: FORWARD HANDEL AV SØLV	4
1.3.1 SELSKAPSGRUPPEN OG DE ANDRE INVOLVERTE PARTENE.....	4
1.3.2 DEN KONTROLLERTE TRANSAKSJONEN - FORWARD KJØPET.	4
1.4 ARMLENGDEPRINSIPPETS DEFINISJON OG DE RETTSLIGE TILKNYTNINGENE.....	5
1.4.1 OECD'S MODELLAVTALE OG OECD TRANSFER PRICING GUIDELINES (TPG)	5
1.4.2 ARMLENGDEPRINSIPPET I NORGE	6
1.4.3 ARMLENGDEPRINSIPPET I FINLAND	6
1.4.4 SAMMENLIGNING AV ARMLENGDEPRINSIPPET	6
1.4.5 KONKLUSJON OM BRUKEN AV ARMLENGDEPRINSIPPET	7
2 OPPLYSNINGER OM DE KONTROLLERTE TRANSAKSJONENE	7
2.1 DE 5 SAMMENLIGNBARHETSFAKTORENE.....	7
2.1.1 EIENDELENES ELLER TJENESTENS KARAKTERISTIKA	8
2.1.2 FUNKSJONSANALYSEN.....	9
2.1.3 KONTRAKTSVILKÅR	10
2.1.4 ØKONOMISKE OMSTENDIGHETER (MARKEDSANALYSE).....	10
2.1.5 FORRETNINGSSTRATEGIER SOM KAN PÅVIRKE PRISSETTINGEN.....	11
2.2 VALG OG ANVENDELSE AV PRISSETTINGSMETODE.	11
2.2.1 FASTSETTELSE AV RETT INTERNPRIS.....	11
2.2.2 TNMM, PROFIT-SPLIT OG VIDERESALGSMETODEN	12
2.2.3 KOSTPLUS OG SUP	12
2.2.4 KONKLUSJON FOR INTERNPRISMETODE	13
2.3 SAMMENLIGNINGEN MELLOM TRANSAKSJONENE	13
2.3.1 HENSIKTEN MED ANALYSEN	13
2.3.2 VURDERING OG JUSTERING AV SAMMENLIGNBARHET	14
2.3.3 DEN INTERNE UKONTROLLERTE SAMMENLIGNBARE TRANSAKSJONEN	14
2.3.3.1 KJØPET FRA UBS	14
2.3.3.2 DRØFTELSEN MELLOM DE TO TRANSAKSJONENE	14
2.4 KONKLUSJONEN FOR SAMMENLIGNBARHETSANALYSEN	15
3 VURDERING OG KONKLUSJON	16
3.1 VURDERING.....	16
3.2 KONKLUSJON	17

4	KILDER	18

Sammendrag

Det bakenforliggende temaet i oppgaven er internprising. Jeg har valgt å besvare en problemstilling som skal vise hvilke ulike utfordringer som finnes med sammenlignbarhetsanalysen. Dette er gjort ved bruk av en oppgitt transaksjon fra virkeligheten.

Igjennom teorien og analysen så fant jeg ut at transaksjoner som kan sammenliknes med interne ukontrollerte transaksjoner er de mest praktiske og enkleste for anvendelse. Videre belyser jeg forskjellen mellom hvordan den finske lovgivningen og den norske har implementert OECD retningslinjene. Norge har implementert de, men Finland har ikke.

Det er også i drøftelsen av sammenlignbarhetsanalysen mellom de to gitte transaksjonene belyst hvor vanskelig det skulle være å bruke historisk data til sammenligning, nå som renten i caset baserer seg på «ett» tidspunkts gitte fremtidsutsikter.

Konklusjonen kan kortfattet beskrives som at veiledningene fra både lov og OECD er tilstrekkelige i tilfeller hvor de interne ukontrollerte transaksjonene foreligger, men når det kommer til å sammenligne eksterne ukontrollerte transaksjoner er det nesten en helt annen øvelse.

---

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og oppgavens tema

Oppgavens generelle tema er Internprising og sammenlignbarhetsanalysen. Internprising er sammen med dobbeltbeskatning en av internasjonale skatteretts store utfordringer. I dag antas det at ca. 70-80 prosent av all handel er konsernintern (Frederik Zimmer – Internasjonal inntektsskatterett 2017). Dette åpner store muligheter for selskaper med god internasjonal skatterettskyndighet å profitere på skatteplanlegging ved å utnytte ulike stater forskjellige skattepraksis eller å få urettferdige konkurransefordeler fremfor enkeltstående bedrifter. Dette kan gjøres ved å strategisk allokere sine inntekter eller kostnader der hvor det er fordeler i skattebehandlingen eksempelvis skattesatsene. Det er i moderne tid blitt enklere å bygge mer abstrakte næringskjeder gjennom flere stater og det kan virke som at en målet om en hensiktsmessig skatteutførelse som er godtatt tenderer til å bli en skatteplanlegging hvor kapitalen flyttes dit fortjenesten blir høyest fremfor der den faktisk skaper verdi og bør beskattes. Dette skaper feil skattegrunnlag.

Typisk for disse transaksjonene er at det foreligger et såkalt «interessefellesskap», dette kan som et godt eksempel være selskaper som er etablert i samme konsern. Ofte er disse selskapene skattepliktige i flere stater ved å være ha etablert fast driftssted og dermed unntatt inntektsbeskatning i hjemstaten fordi hjemstaten har gitt avkall på beskatningsrettigheten gjennom skatteavtale, eller så enkelt at gruppen har etablert et selskap der som er eget skatteobjekt etter intern rett. Det er når svarene er gitt på hvor selskapene eller de faste driftsstedene er skattemessig hjemmehørende, spørsmålet blir aktuelt; «hvor skal inntekten til selskapene allokere?»

Den store forskjellen mellom selskapene som kontraherer internt og eksternt er at de selskapene som er relaterte ikke nødvendigvis priser transaksjonene sine etter det frie markedets priser. Når de kan sette prisene sine selv får de muligheten til å fordele sine inntekter og kostnader etter sitt eget befinnende. Formålet med internprinsingsreglene og de relaterte bestemmelsene er å sørge for at disse transaksjonene prissettes som om de skulle vært uavhengige parter. I transaksjoner hvor det er uavhengige parter sørger det frie markedets mekanismer for at

---

fortjenestene på transaksjonene blir rettferdig fordelt. Forenklet kan vi si at den ene parten vil betale minst mulig og den andre vil tjene mest mulig på avtalen og da vil prisen på transaksjonen bli riktig.

Det er stor vilje i det internasjonale markedet for kontrollering av grensekryssende transaksjoner og forhindring av uriktig forflytning av deres skattefundamenter som de store internasjonale selskapene kan potensielt gjennomføre. Relevant for denne oppgaven er det spesielt det statlige samarbeidet igjennom organisasjonen OECD som er aktuelt. OECD er blitt en kjent premissleverandør i internasjonal handel. Samarbeidene statene mellom har som mål å forhindre at skattefundamentene blir flyttet av urettmessige og kunstige transaksjonsavtaler (Frederik Zimmer - Internasjonal inntektsskatterett 2017 s162). De konkrete reguleringer av dette mellom bedrifter gjøres først og fremst igjennom OECDs mønsteravtale art. 9 som omfatter grensekryssende transaksjoner hvor begge parter er juridiske personer. Videre i norsk internrett er det Sktl §13-1 som omfatter transaksjonene, denne skiller seg ved at reglen både omfatter juridiske personer og fysiske personer.

Som verktøy for å praktisere både intern rett i Norge og skatteavtalene når det vises til armlengdes prising er det OECD's Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations, også kalt TPG, som skal veilede frem til den rette prisen. Jeg vil komme tilbake til armlengdespris og verktøyene TPG gir for dette senere i oppgaven, men grunnen til dette omfattende veiledningsverktøyet og om det er bygget så generelt at det ikke kan benyttes er en del av spørsmålene oppgaven her skal beskrive. Jeg mener det er grunn til å stille spørsmål om det er for vanskelig for mange bedrifter å finne den rette armlengdes pris i kontrollerte transaksjoner og i hvilken grad det er hensiktsmessig og kreve en sammenlikningsanalyse som kanskje viser seg å ha liten verdi om de skulle bli etterprøvd, og om transaksjoner som defineres som like i sammenlignbarhetsanalysen ikke er så like når forskjellige personer/instanser utøver gjennomfører de.

I denne oppgaven vil jeg finne utfordringer med teorien og praksisen som sammenlignbarhetsanalysen gir, dette vil jeg gjøre igjennom et praktisk eksempel og tilgjengelig empiri.

Derfor har jeg valgt følgende problemstilling:

«Hvilke utfordringer med armlengdeprinsippet, sammenlignbarhetsanalysen og internprisingsmetoden finnes for interne forwardhandler av sølv, mellom det norske moderselskapet NEWCO A og det finske datterselskapet NEWCO B?».

1.2 Problemstillingen, begrensninger og fremstilling

I oppgaveoppbygningen vil jeg i Kapittel 1 innledningsvis gjøre rede for transaksjonen i grove trekk, den er forenklet for denne besvarelsen, men er hentet fra reel virksomhet. Videre vil jeg drøfte det relevante OECDmateriale som har som hensikt å veilede praksisen for internasjonal handel, videre vil jeg også se på internretts materiale som er relevant for armlengdeprinsippet for både Norge og Finland. Dette ligger i Kapitel 1 fordi jeg ser på dette mer som bakenforliggende generell teori og ikke ønsker å blande dette inn i drøftelsene for den konkrete transaksjonen. I Kapittel 2 vil jeg bruke teorien som nevnt og gjennomføre sammenlignbarhetsanalysen og finne internprisingsmetoden. Dette vil jeg gjøre ved å bruke relevant teori og drøfte egenskapene ved den valgte transaksjonen. I kapittel 3 vil jeg vurdere de erfaringen som ble gjort i sammenstillingen mellom teori og praksis og forhåpentlig finne svar på konklusjonen.

Jeg vil begrense de teoretiske delene i oppgaven til det som er relevant for nevnte transaksjon. Jeg vil ikke gå inn på definisjonen av hva som kreves for å bli dokumentasjonspliktig, dette er en forutsetning gitt i transaksjonen.

Utgangspunktet for besvarelsen er også at leseren er kjent med internpris på generelt grunnlag, kjenner til skatteavtalenes mening og OECDs virksomhet og at oppgavens innledning skal ha beskrevet det aller mest grunnleggende bakteppet for hvorfor internprising er viktig i det internasjonale markedet, derfor vil jeg begrense analysedelen av oppgaven til å kun sette søkelys på den nevnte transaksjonen og ønsket problemstilling rundt denne.

1.3 Transaksjonen: Forward handel av sølv

For å forstå sammenstillingen av teori og den valgte transaksjonen ønsker jeg her å beskrive transaksjonen litt generelt. Dette er for at leser skal ha et bilde av partene og hvilket marked de opererer i og hva transaksjonen er før vi begynner analysen.

1.3.1 Selskapsgruppen og de andre involverte partene

Partene i den kontrollerte transaksjonen er NEWCO 1 og NEWCO 2. Relasjonen mellom de to er at NEWCO 2 er datterselskap av NEWCO 1. Begge er i næringen «metallurgisk industri» og hovedaktiviteten er salg av edelemetaller i form av halvfabrikata. NEWCO 1 er skattemessig hjemmehørende i Norge og NEWCO 2 er hjemmehørende i Finland. Som tilleggsinformasjon har vi også med Finlands «sluttkunde» og mulig intern ukontrollert transaksjon og «UBS» som er leverandør til NEWCO 1 og mulig intern ukontrollert transaksjon.

1.3.2 Den kontrollerte transaksjonen - Forward kjøpet.

Selskap NEWCO 2 har en kunde som ønsker å kjøpe sølv i form av granulat (raffinert ubehandlet rent sølv) med levering om 100 dager, dette innebærer at salgsprisen på metallene «låses» samme dag som bestillingen basert på den dagsaktuelle prisen LBMA(Råvarebørsen). I tillegg til metallprisen brukes bestillingsdatoen som såkalt «value date». På denne datoen beregnes det en terminrente for basert på leveringstid. Dette er i transaksjonen 100 dager frem i tid. Videre beregner NEWCO 2 en premie som de legger på metallprisen for å tjene på handelen i tillegg til frakt og forsikring. Kunden har nå sikret pris og avtalt levering og oppgjør om 100 dager.

Videre må nå NEWCO 2 gjennomføre liknende transaksjon til NEWCO 1 for å sikre seg mot prisendringer i sølvprisen og for å få metallene levert til Finland. Det er samme pris på metallene basert på LBMA men terminrente og frakt/forsikring kan være annerledes. Dette er den interne transaksjonen. NEWCO 1 vil igjen gjøre samme forretning med banken UBS for å sikre sin pris og levering. Det som gjør caset litt uoversiktlig er at transaksjonene kommer i motsatt rekkefølge enn ordrene, da det vil være UBS som gir prisgrunnlag som benyttes videre i prissetting mellom NEWCO 1 og NEWCO 2 og sluttkunde.

1.4 Armlengdeprinsippets definisjon og de rettslige tilknytningene

1.4.1 OECD's modellavtale og OECD Transfer pricing guidelines (TPG)

Den selve originale og førende uttalelsen av armlengdeprinsippet finner vi i OECD's modellavtale Artikkel 9(1). Det er OECD's modellavtale som videre former det grunnleggende avtaleverket for skatteavtalene inngått mellom for OECD-medlemmene.

Modellavtalens artikkel 9(1) kan tolkes på følgende vis; om vilkårene mellom to selskap har differanse sammenlignet med enestående virksomheter så skal profitt som har oppstått pga. disse til et av selskapene, allokeres som om disse vilkårene ikke hadde vært til stede. Reglen ønsker med dette at alle flernasjonale selskaper skal behandles som unike og at det skal være rettferdighet i markedet mellom de faktiske unike selskaper og flernasjonale selskaper.

“(Where)conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reason of those conditions have not so accrued, may be included in the profits of that enterprise and taxed accordingly.”

Selve begrepet «Armlengdeprinsippet» blir først omtalt i OECD's Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax administration, heretter OECD TPG. Videre har begrepet blitt brukt i Norsk internrett.

Armlengdeprinsippet betyr forenklet at transaksjoner som er definert som kontrollerte skal behandles som de var ukontrollerte så prisen og vilkår på transaksjonen ville blitt den samme om den ble gjennomført mellom to uavhengige parter hvor transaksjonen beskrives som ukontrollert.

For at vi skal drøfte vår transaksjon ut ifra armlengdeprinsippet vil jeg ta utgangspunkt i veiledningen for OECD TPG, men først vil jeg avklare om begrepet faktisk er forstått og praktisert likt i Norge og Finland, eller om jeg må

---

gjøre justeringer i utredelsen for å finne den såkalte armlengdes pris som prinsippet ønsker.

1.4.2 Armlengdeprinsippet i Norge

Vi må her redegjøre for betydningen av armlengdeprinsippet i norsk internrett. Her kan vi raskt avklare at Norge har implementert bruken av definisjonen av OECD's armlengdeprinsipp igjennom sktl §13-1(4). Her er det beskrevet at når det skjønnsmessig skal fastsettes at en formue eller inntektsverdi er redusert, eller hva den skjønnsmessige inntekten eller formuen er, så skal det «tas hensyn» til retningslinjene gitt av OECD.

1.4.3 Armlengdeprinsippet i Finland

For Finland fremstår definisjonen noe mer diffus. Jfr. Artikkel fra International Transfer pricing journal (IDBF), så er det «Sec 31 of VML» (Act on Tax procedure) som beskriver at armlengdes pris skal benyttes for å justere transaksjoner hvor selskapene relatert til hverandre har en pris som differerer til sammenligning med hva prisen ville være om den ville blitt inngått mellom urelaterte parter. Det presiseres også at dette gjelder både for transaksjoner internt men også for grensekryssende transaksjoner. Selv om Armlengdespris begrepet er benyttet i lovverket og forarbeidene til bla. SEC 31 of VML som tolkes som skattelovens tilsvar, gir ikke det finske lovverket noen særlig veiledning til hvordan begrepet skal defineres eller hvordan man skal finne armlengdes pris. Det er faktisk ikke henvist til OECD's «Arm's length Principle» eller OECD's veiledninger i det hele tatt. Derimot så fremkommer det av at det er den finske skatteadministrasjonen (FTA) som gir veiledning til tolkning av skattebestemmelsene. Det beskrives at videre at det er FTA som veileder de *praktiserende* dokumentasjonskrav, men at disse igjen refererer bredt til OECD TPG. Dette jfr. IBFD – Country tax guide Finland last reviewed 5 march 2022.

1.4.4 Sammenligning av Armlengdeprinsippet

I løsningen av denne oppgaven trenger vil ikke gjøre særskilt hensyn. Hverken for Norge eller Finland når vi skal gjennomføre en sammenligningsanalyse og finne en internprisingsmetode og rett armlengdepris, men det er verdt å merke seg ref

---

redegjørelsen over at ved å ikke implementere OECD's TPG i internrett, åpner det seg for Finland til å tolke selv hvordan prinsippet som er nokså generelt skal presiseres og praktiseres. Vi kan vi ta med oss at dette er en svakhet for bruken av armlengdeprinsippet og OECD's TPG hvis en stat kan bryte med hva som er «alle andre» staters definisjon og praksis av begrepet. Norge implementerte denne henvisning ved endring av skatteloven 2007. Statene med medlemskap i OECD har bred enighet om at det trengs regler gjennom samarbeid gjennom større organisasjoner som OECD for å forhindre skatteplanlegging, derfor er det noe bemerkelsesverdig at Finland ikke har henvist til OECD TPG i sin lov.

1.4.5 Konklusjon om bruken av armlengdeprinsippet

Vi kan fastslå at armlengdeprinsippet bygger på OECD TPG i både Norge og Finland selv om det kanskje ikke er direkte implisert i Finland.

2 Opplysninger om de kontrollerte transaksjonene

2.1 De 5 sammenlignbarhetsfaktorene

Innledningsvis ble det beskrevet at allokering av inntektene kan forskyve skattefundamentene mellom stater og at internprisingen er en mekanisme som skal forhindre dette. For å kunne bruke sammenlignbarhetsanalysen må man ha kommet frem til en pris gitt visse betingelser og funksjoner, og det må i den forbindelse være utredet hva disse betingelsene og funksjonene faktisk er og ikke minst, hvor disse utføres. Ved å identifisere dette vil vi kunne se hvor funksjonene ligger og det blir transparent hvor utførelsen skjer og videre hvem som skal ta betalt for funksjonen. Det er i sammenlignbarhetsanalysen hensiktsmessig å redegjøre så nøyaktig som mulig. Det er viktig i dokumentasjonssammenheng å «eie» fakta for en virksomhet og da er denne analysen er et godt verktøy til rett og slett å fryse fakta og bevare vurderingen gjort for en prising. Da vil man stå sterkt i argumentasjonen på et senere tidspunkt om for eksempel skattemyndighetene skulle ønske en utredning. Det er dessuten en nyttig øvelse for bedriften for å bli kjent med egen virksomhet betingelser og prissetting. Skatteforvaltningsloven §§8-11(2) og forskriften 8-11-7 regulerer den norske skatteyderens krav om dokumentering i de tilfeller internprisingsdokumentasjon er aktuelt.

For Norge så er det forskriftene til skatteforvaltningsloven §8-11-11 som veileder analysen beskriver de 5 faktorene for sammenlignbarhet. Disse forskriftene har tatt utgangspunkt i OECD TPG kapittel 1 til 3.

For Finland sin del er det ref IBFD – Country Tax guide Finland, den Finske regjeringens forslag til den finske internprisrådvingningen (HE 107/2006) som sier at i tillegg til funksjonsanalysen skal sammenlignbarhetsanalysen bygge på OECD TPG's 5 faktorer for sammenligningsbarhet. Det presiseres samtidig i artikkelen at disse faktorene skal studeres både for kontrollerte interne-transaksjoner og de sammenlignbare ukontrollerbare transaksjonene. I praksis høres dette likt ut som i Norge og vi kan analysere ved bruk av samme metode.

OECD TPGs metodeanbefaling består av 5 faktorene. Av hensyn til besvarelsens lengde vil jeg beskrive og drøfte de viktige punktene i metoden kort, men jeg anser funksjonsanalysen viktigst i denne sammenheng og vil drøfte denne ut ifra problemstillingen i større grad enn de andre punktene.

De fem faktorene er altså like for begge land og er som følger:

- Eiendelenes eller tjenestenes karakteristika
- Funksjonsanalysen
- Kontraktsvilkår
- Økonomiske omstendigheter
- Forretningsstrategier som kan påvirke prissettingen

I vårt scenario snakker vi om materielle varer i en liten kombinasjon av finansielle tjenester hvor en slik analyse bør være greit å gjennomføre, men også omstendighetene rundt transaksjonene må beskrives gjennomgående i analysen.

2.1.1 Eiendelenes eller tjenestens karakteristika

Eiendelenes eller tjenestens karakteristika skal beskrive særpreget av handelen.

Fra moderselskapets perspektiv er dette en forwardkontrakt i form av et fysisk salg av råvaren sølv til datterselskapet inkludert prissikring. Det som særpreger en forwardtransaksjon er at den har en pris som som fastsettes ut ifra dagens LBMA (råvarebørsen) notering på bestillingspunktet, men nå som leveringen ikke skal

---

skje før om X antall dager må det hensyntas en viss risiko for prisendringer i perioden og premium eller terminrenten må ta hensyn til dette. Leveringsbetingelser som frakt og forsikring kommer i tillegg.

2.1.2 Funksjonsanalysen

Funksjonsanalysen skal identifisere aktiviteter, ansvar, eiendeler og ikke minst risiko partene i transaksjonen har. Videre skal den allokere disse innsatsfaktorene til hver part. Dette skal være en av de viktigste analysene i argumenteringen for hvorfor prisen skal settes slik den er i den kontrollerte transaksjonen. Det er her særpreget settes. En funksjonsanalyse ref. OECD TPG 1.56 er «uferdig» om *ikke* en faktisk vurdering av hvem som har risikoen er utført. Funksjonsanalysen har særlig fokus på følgende uttrekk fra OECD TPG pkt. 1.51:

«seek to identify the economically significant activities and responsibilities undertaken, assets used or contributed, and risk assumed by the parties to the transaction»

Det finske datterselskapet har allerede solgt varen fysisk til sin kunde og kjøper en forward kontrakt for å sikre prisen. De har i prinsippet kjøpt seg en sikring igjennom forward kontrakten.. Det er priset inn en terminrente som gjenspeiler det de har betalt for å slippe nettopp denne risikoen. De betaler også for frakten og forsikringen for leveransen av de fysiske varene. Etter avtale så betaler datterselskapet for forsikringen som holdes av moderselskapet. Etter disse betingelsene kan vi si at det er lite risiko for datterselskapet i handelen noe som er etter hensikt. Moderselskapet vil sitte med ansvaret for å forberede og sende varene, videre vil også moderselskapet sikre denne transaksjonen med en ny forwardkontrakt, men denne trenger ikke ha like lang termin, nå som moderselskapet har flere fysiske leveranser og sikringstransaksjoner som kan nettes ut behovet for videre sikring. På en annen side kan situasjonen være slik at moderselskapet må kjøpe forward av UBS (leverandøren). Da vil administrasjonen bli større og innkjøpsvirksomhet, logistikkvirksomhet og ny terminrente eller premie vil bli lagt på transaksjonen. I vårt tilfelle har jeg tatt utgangspunkt i at vi må kjøpe sølvet forward med fysisk levering fra vår leverandør UBS med levering 100 dager frem i tid.

2.1.3 Kontraktsvilkår

Kontrakten skal vise betingelser og vilkår partene har inngått. Formaliseringen vil avklare hvem som skal ha ansvar og risiko. I en formalisering av avtale mellom uavhengige vil partene dokumentere disse faktorene, og endringer vil kun bli gjort om begge parter er enige. I en avtale med avhengige parter er ikke dette alltid tilfelle og det er derfor viktig å se på de faktiske utførelsene av kontraktene.

Vi kan legge til grunn at i vårt tilfelle foreligger det en rammeavtale på at det er «value date» for bestillingen som gjelder, det er LBMA som er referansepris, det vil ligge en premium på referanseprisen, i tillegg til at en terminrente må beregnes basert på hvor lang forwardkontrakten er. Det ligger i denne transaksjonens natur at disse detaljene er variable fra gang til gang. Fraktpris og forsikring baseres også på kvantum, men belastes kjøper. Det er også notert at kommunikasjon mellom parter kan godkjennes som dokumentasjon. (TPG pkt 1.42). Disse kontraktene opprettes hyppig ved bestilling til moderselskapets «trading desk» og sees på som individuelle kontrakter pr. transaksjon nå som de alltid vil være noen unike betingelser.

2.1.4 Økonomiske omstendigheter (markedsanalyse).

Dette er et omfattende punkt hvor alt av markedsrelaterte faktorer kan beskrives som kan påvirke sammenligningen mot andre transaksjoner av like karakteristika. Det er viktig å få med omstendighetene rundt de aktuelle transaksjonene som kanskje ikke finnes i sammenlignbare transaksjoner. Et godt eksempel er RT 2007 s. 1025 Statoil Angola, hvor datterselskapet fikk rentefritt lån, men høyesterett godkjente dette fordi selskapets situasjon var at de ikke ville fått lån hos andre basert på at lånekapasiteten var utnyttet og selskapet trengte mer kapital.

Først og fremst er denne transaksjonen basert på prissetting av en global råvarebørs som setter en «normpris» på prisgrunnlaget basert på en auksjon en gang om dagen. Denne prisen gjelder verden rundt og settes alltid i dollar. Konkurrenter som ikke forholder seg til prisen vil stort sett tape kunder eller på handelen, her er det marginen som er relevant. Det som er viktig å trekke frem er at terminprisen på 100 dager i dag ikke vil være den samme som terminprisen på

---

100 dager i morgen. Dette er markedsstyrt fra dag til dag og reflekterer markedets «tro» på prisen frem i tid. Dette kan gjøre det vanskelig å finne sammenlignbare transaksjoner på andre tidspunkter enn når transaksjonen ble gjennomført.

2.1.5 Forretningsstrategier som kan påvirke prissettingen

Igjen for å belyse omstendighetene rundt transaksjonen som gjør at den er særskilt bør man beskrive om selskapet har spesielle strategier. Det kan være nye markeder hvor de skal ha en lav pris på varene for å komme seg inn, eller forsvare seg mot angrep fra nye større aktører. Videre kan også det også være politiske evalueringer. Disse redegjørelsene kan medvirke til at det aksepteres et mindre skatteproveny hos en av partene i en midlertidig periode.

Det er en klar strategi for gruppen disse selskapene deltar i, at metallene skal prissikres. Det skal ikke tas noen risiko hvor det spekuleres i om prisen stiger eller synker og selskapet tjener eller taper mer. Videre så er selskapene begge vel etablert i hvert sitt marked og det er ingen andre strategiske hensyn å ta i sammenheng med forretningsstrategien. Dette er «daily business».

2.2 Valg og anvendelse av prissettingsmetode.

2.2.1 Fastsettelse av rett internpris

Nå som funksjonsanalysen eller den interne sammenlignbarhetsanalysen er ferdig har vi fått grunnlag som videre kan benyttes til å velge rett prissettingsmetode. Disse metodene er også beskrevet i detalj av OECD TPG og der beskrives det blant annet at man bør velge «the most appropriate method for the particular case» og det «particular case» skal vår tidligere analyse av egenskaper og karakteristika ha redegjort for.

Det er ingen av metodene som formelt sett er bedre enn andre, men SUP er den mest nærliggende til armlengdeprinsippet og om man kan oppnå å bruke SUP, så er dette *kanskje* det beste.

Det er fem internprisingsmetoder hvorav TNMM og Profit split er såkalte transaksjonsoverskuddsmetoder. Vi drøfter disse kort hver for seg.

2.2.2 TNMM, Profit-split og Videresalgsmetoden

Ref Norsk bedriftsskatterett utg 11, Benn Folkvord, Eivind Furueth og Ole Gjems-Onstad).

- Profit split metoden tar den felles fortjenesten to parter får ved kontrollerte transaksjonen og fordeler den ut ifra betingelsene i kontrakten.
- TNMM omtales som siste utvei, men er vel anvendt når det er vanskelig å finne sammenlignbare transaksjoner, man undersøker her nettofortjenestemarginer i forhold til passende referanser, det kan være omsetning, kostnader, investert kapital etc. i liknende virksomheter og sammenligner marginene med den kontrollerte transaksjonen.
- Videresalgsmetoden tar salgsprisen da det ene selskapet selger til kunden og reduserer den med brutto fortjeneste etter hva som er normalt i bransjen.

I vårt tilfelle kan begge for så vidt brukes, men det vil jo være vanskelig for oss å finne regnskapsdata fra sammenlignbare selskaper som alle disse metodene krever. Den regnskapsdataen vil jo også være 2 år gammel. Det vil være hensiktsmessig å bruke den informasjonen man har selv i virksomheten til fordel for å bruke for mye tid på denne datainnhenting. En stor svakhet med de transaksjonsfortjeneste baserte metodene er at terminrenten på kontrakten som gjelder 100 dager kan være noe helt annet for to år siden. Det var jo fremtidsutsiktene på den tid som avgjorde prissettingen da, og de er ikke like som aktuelt tidspunkt.

2.2.3 Kostplus og SUP

Ref Norsk bedriftsskatterett utg 11, Benn Folkvord, Eivind Furueth og Ole Gjems-Onstad).

- SUP betyr sammenlignbar ukontrollert pris og er den som ligger armlengdeprinsippet nærmest. Om vi kan finne en identisk transaksjon og benytte denne som sammenligning har vi funnet en prismetode som gir rett pris.
- Kostplusmetoden innebærer at vi tar selvkosten i transaksjonen og legger på en vanlig brutto fortjenestemargin. Her kan man gjerne bruke leverandørens bruttofortjeneste som utgangspunkt.

Igjennom analysen har vi utredet at vi baserer prisen på en global markedspris og det bør ikke være vanskelig å finne sammenlignbare transaksjoner om man kan redegjør for noen justeringer. Både kostplus og SUP ser ut til å kunne benyttes til prismetode for forward kontrakten. Vi kan både pris-sette transaksjonen etter den prisen UBS gir til moderselskap ved bruk av SUP og justere inn tiltenkt margin, eller vi kan bruke den samme transaksjonen som Kostplus og legge til bruttofortjenestemargin.

2.2.4 Konklusjon for internprismetode

Resultatet vil antagelig bli det samme, men det kjennes mest etterrettelig å bruke kostplus metoden hvor vi tar kostnaden på forwardtransaksjonen NEWCO 1 har gjort med UBS og videre legger til den brutto fortjenestemargin som er vanlig for markedet. Denne fremkommer også til en viss grad i transaksjonen. Vi fastsetter kostplus som internprisingsmetode.

2.3 Sammenligningen mellom transaksjonene

2.3.1 Hensikten med analysen

Sammenlignbarhetsanalysen er referert av OECD TPG som selve hjertet i anvendelsen av armlengdeprinsippet. Sammenligningen av forholdene mellom kontrollerte og ukontrollerte transaksjoner er de som bidrar til konklusjonen om armlengdeprinsippet og den autoritære beskrevet av OECD er faktisk er oppnådd eller ikke!

Vi har gjort store deler av sammenlignbarhetsanalysen tidligere i oppgaven ved å gjennomgå veiledningene til OECD TPG med de 5 sammenlignbarhets faktorene. Til forskjell til det foregående vil denne sammenlignbarhetsanalysen ta for seg egenskapene for transaksjonen vi har beskrevet ,og kostplus internprisingsmetoden jamføre denne prisen med en den ukontrollerte transaksjonen.

2.3.2 Vurdering og justering av sammenlignbarhet

Som utgangspunkt så har vi to transaksjoner å velge mellom, den ene er datterselskapets salg til sluttkunden og den andre er UBS salg av forwardkontrakten til moderselskapet. Med tanke på rekkefølgen for verdikjeden så faller det naturlig å velge der transaksjonen begynner rimeligst, dette er hos UBS. Vi har med dette en intern ukontrollerbar transaksjon vi kan sammenligne med.

For avklaringens del så har ingen eksterne uavhengige transaksjoner blitt vurdert, men dette er heller ikke et krav.

2.3.3 Den interne ukontrollerte sammenlignbare transaksjonen

2.3.3.1 Kjøpet fra UBS

Når forward kontrakten fra datterselskapet er registrert mottatt hos moderselskapet gjør disse en umiddelbar en back-to-back-handel til UBS. Her får de pris beregnet på dagens prisgrunnlag for sølv, som i denne transaksjonen er 23 USD pr Oz, videre blir det beregnet en terminrente på 1,8 prosent basert på at levering av sølvet skal skje om 100 dager. Prisen fra UBS til morselskapet på blir da 23,155 USD pr Oz.

2.3.3.2 Drøftelsen mellom de to transaksjonene

Denne ukontrollerte handelen interne handelen er innehar alle de samme karakteristika og egenskapene som den interne transaksjonen har. Vi kan se likt kvantum, lik vare, tidspunkt for handel og lengde på terminkontrakt og ikke minst risiko-fordelingen som terminrenten bygger på.

Det virker hensiktsmessig å skulle anvende denne for å finne armlengdes pris på forward kontrakten mellom NEWCO A og NEWCO B. Bruken av denne transaksjonen er også iht. til skatteforvaltningsforskriften §8-11-12. Denne forskrift redegjør for definisjonen av interne sammenlignbare transaksjoner med uavhengige parter.

Gitt i karakteristikken av transaksjonen vi har beskrevet tidligere tar NEWCO A en premium på prisgrunnlaget. Denne premien er satt til å være 0,025%. Dette gjør at prisen på kontrakten til NEWCO B blir 23,287 USD pr Oz. Det er

---

åpenbart at UBS tar en margin i terminrenten som de tjener på selv. Vi kan si på det generelle grunnlag at vet vi det finnes en bruttofortjenestemargin på innkjøpet, det er dog uklart hvor mye. Dette gir valget videre til NEWCO 1 hvordan de vil «tjene» på handelen. De kan

1. Legge på terminrenten
2. Legg en premium på prisgrunnlaget.

I bransjen så er det vanlig med begge deler, men jo nærmere transaksjonen er forbrukeren og lengre bort fra finansielle institusjoner desto vanligere er det å praktisere en premium på varen som skal vise hva merkostnaden på metallene er. Det er rett og slett en praktisk grunn for å bedre kundevennligheten og transparensten for handelen. I denne transaksjonen legger NEWCO A på en premium på 2,5 prosent. Dette tilsvarer i beløp USD 0,172 som er USD 0,057 høyere enn marginen i den ukontrollerte transaksjonen omregnet i prosent, men utgjør en forskjell som vi må kunne beskrive som veldig nære. Skulle vi ha definert et armlengdes prisintervall som er veldig vanlig ville nok dette vært innenfor.

Med dette så er kostnaden og plussen i transaksjonen redegjort for.

Innledningsvis beskrev jeg at verdikjedene ligger mer på tvers i den globale verden og her har vi nå transaksjoner tilknyttet en handel som går fra Finland til Norge og videre til Sveits, på under en time, og kan dreie seg om store beløp. Med en skatteprosent differanse på 2% som ligger mellom Norge og Finland kan dette potensielt flytte skattefundament.

2.4 Konklusjonen for sammenlignbarhetsanalysen

Vi kan konkludere med at ved bruk av kostplus internprisingsmetoden, så klarer vi å sammenligne den kontrollerte transaksjonen med den ukontrollerte transaksjonen. Det er gjort rede for kostnadsbasen og tillegget. Etter dette skjønn er armlengdeprinsippet oppnådd, og prisen er satt ved å sette pris som uavhengige parter ville gjort. USD pr Oz 23.287 vs. 23.115.

---

3 Vurdering og konklusjon

Oppgaven har nå gjennomført en drøftelse av armlengdeprinsippet, sammenlignbarhetsanalysen og internprisingsmetoden for en forward transaksjon på sølv. Jeg vil her trekke frem de punktene som det reiser seg spørsmål rundt.

3.1 Vurdering

Armlengdeprinsippet

Armlengdeprinsippet har blitt kritisert for å være for generelt og OECD TPG beskriver selv i pkt 1.9 at dette er utfordringer, spesielt rundt immaterielle eiendeler og høyt spesialiserte varer hvor det er vanskelig å identifisere hva som faktisk er overført av verdier.

I vårt tilfelle vil jeg trekke frem forskjellen mellom norsk og finsk lovgivning. OECD TPG har fått en formel status i norsk lovgivning igjennom Sktl §13-1(3), men spørsmålet er om det er rett å gi noe som «bare» er veiledende denne formelle statusen. Det er beskrevet at det skal ved fastsettelse ved skjønn «taes hensyn til retningslinjer». Retningslinjene er ment som et noe mer presist uttrykk en loven men er kanskje ikke dette i praksis og skal kanskje ikke heller være slik. Vi har kanskje funnet svaret på grunnen til forskjellen mellom Norge og Finland, at i Finland er retningslinjene bare det de er ment som, nemlig retningslinjer og ikke lov. Den videre praktiske betydningen av dette er vanskelig å beskrive.

Sammenlignbarhetsanalysen

Dette må kunne sies å være en vanskelig praksis om ikke interne transaksjoner er tilgjengelig, og jeg det synes det er vanskelig å forestille seg at bedrifter bruker veldig mye tid på å hente inn ekstern data uten hjelp fra konsulentbransjen som har verktøy for dette. Utarbeidelsen av egen funksjonsbeskrivelse ser jeg på som et arbeid som er nyttig og kanskje viktig i en internasjonal bedrift, men skulle skatteetaten gjøre en gjennomskjæring basert på «secret comparables» eller endre prisingsmetode fra bedriftens egne til TNMM som de gjorde i eksempelet til Einar Riddervold (Forelesningsmaterieell – Internprising i praksis) vil jeg kanskje stille spørsmål om skattemyndighetene vil gjør jobben lett for seg selv? Om de ved bruk av massedata-verktøy de har tilgjengelig selv som ikke skatteyter kan benytte kommer frem til annen metode er det lett å tenke at de kommer dithen bare fordi

---

de har verktøy til å effektivt bruke metoden. Er den metoden en av de transaksjonsfortjeneste baserte internprisingsmetodene er dette noe åpenbart og kan være en utfordring, disse internprisingsmetodene er de som er mest tidkrevende og vanskeligst for skatteyteren å inkludere i sin egen sammenlignbarhetsanalyse, men hos skattemyndighetene kan det være den letteste. I vårt eksempel kan ikke en historisk sammenligning på pris gjøres pga ulike «fremtidsutsikter», det er nettopp dette som prissetter en terminrente på forwardkontrakten.

Internprissettingsmetoden

Som nevnt over så synes de transaksjonsfortjenestebaserte metodene vanskelige ut til sammenligning med Kostplus som vi endte opp med. Denne dataen er rett og slett vanskelig å få tak i og den vil antagelig når den er tilgjengelig være utdatert når skatteyteren har den tilgjengelig. Regnskapsdata ligger forsinket 2 år om vi ser etter dette i tilgjengelige kanaler. Videre så har disse dataene ha alt for mye støy i form av at regnskapsdataen inneholder mye annet. Det er rett og slett for dårlig kvalitet i denne kvalitative statistikken og jeg har noe vanskelig for å tro at TNMM blir anvendt av bedrifter som driver varehandel og interne ukontrollerte transaksjoner er tilgjengelige.

Når det er sagt kan den egne seg godt hvor bedrifter kun har transaksjoner i stor del består av immaterielle eiendeler. I vårt eksempel som var en vare/finansiell transaksjon passer de tradisjonelle metodene absolutt best.

3.2 Konklusjon

Analysen og drøftelsen har vist at det var enklere enn antatt å gjennomføre en sammenlignbarhetsanalyse og finne en internprisingsmetode, dette skyldes først og fremst av det var tilgjengelige interne ukontrollerte transaksjoner. Uifra oppgaven vil jeg konkludere med at dette er analyse som er godt veiledet ut ifra norsk lov med stor hjelp av OECD TPG, men det er veldig lett å se at metoden vil møte på problemer i tilfeller hvor den interne ukontrollerbare transaksjonen ikke foreligger. Konklusjonen av besvarelsen blir at for virksomheter som har interne ukontrollerte transaksjoner passer OECD TPG veldig bra, men det synes godt at om disse ikke hadde vært tilgjengelig ville sammenlignbarhetsanalysen vært mye vanskeligere. Internprisingsmetoden som var mest hensiktsmessig var kostplus.

---

4 Kilder

Juridisk litteratur

- Internasjonal skatterett utg 5, Frederik Zimmer
- Norsk bedriftsskatterett utg 11, Benn Folkvord, Eivind Furusest og Ole Gjems-Onstad

Lover

- Lov 26.03.1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (Skatteloven)
- Lov 27.05.2016 nr. 14 om skatteforvaltning (Skatteforvaltningsloven)

OECD utgivelser

- OECD Model tax Convention on income and on Capital
- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations, July 2017

Rettspraksis

- RT 2007 s. 1025 Statoil Angola

Forelesningsmaterieil

- Einar Riddervold 28. januar 2022 – Internprising i praksis

Nettsider

- Lovdata

<https://lovdata.no/pro/#document/JUS/zimmer-f-2012-05?searchResultContext=1256&rowNumber=18&totalHits=579>

- IDBF

https://research-ibfd-org.ezproxy.library.bi.no/#/doc?url=/collections/itpj/html/itpj_2014_05_int_3.html

https://research-ibfd-org.ezproxy.library.bi.no/#/doc?url=/data/tns/docs/html/tns_2008-11-26_o2_1.html

<https://research-ibfd-org.ezproxy.library.bi.no/#/doc?url=/collections/itpj/pdf/itpj050701.pdf>